

Két kosár alma

Almát enni tudni kell! Az anekdota szerint ugyanis a pesszimista ember mindig a legrosszabb gyümölcsöt emeli ki a kosárból valamilyen vélt spórolás okán. Az optimista viszont mindig a legszebbet. Az egyik ember így elfogyaszt egy kosár rossz gyümölcsöt, míg a másik egy garabolyót.

Nem véletlen, hogy meglepődtem a Gallup Intézet nemrégiben végzett felmérésének eredményén. A közvéleménykutató intézet ugyanis azt állítja, a magyarok igenis pesszimisták. De én ebben nem hiszek. Számtalan példa mutatja optimizmusunkat, hitünket. Itt van például a mindenki számára kellemetlennek tűnő áfa-ügy. Más országokban a vállalkozóknak csak úgy borsózik a háta tőle. Nálunk? Tavaly csak Budapesten 362 feljelentést tett a gazdasági rendőrség a jogosulatlannak vélt áfavisszaigénylésekkel kapcsolatban. Minden napra jutott egy. Márpedig igen csak nagy optimizmus kell ahhoz, hogy valaki azt remélje, az állam pénzét úgy tudja használni, hogy az adóhivatal sem veszi észre. Az igazi nagy-menőket máig nem kapta el a rendőrség. Pedig kiszámolták: a négy-öt fős társaság a háttérből minimum kétmilliárdnyi áfát vágott zsebre. Ehhez kell aztán az optimizmus. Ennyiből már a legjobb almára is telik, válogatás nélkül.

Optimisták lesznek minden bizonnyal azok is, akik belépőjegyet váltanak az olajvállalkozók első hazai báljára – ötvenezer forintért. Nam is csoda, ha sokan inkább olajszóktűtő dáridójának gondolják a rangos eseményt. Szerintem inkább az optimizmusukat irigyelhetnének azoknak, akik képesek egyetlen estéért ennyit fizetni.

Ne tessék azt hinni, kicsiben, a panelvárosban nem vagyunk optimisták. Nem csak a nagymenők kiváltsága a derültség. Optimizmus kell ahhoz is, hogy az emberek ezrelével álljanak sorba január első napjaiban azért, hogy kiváltság maradék valutterüket: vagy abban bíznak, hogy nyáron lesz még pénzük utazni, vagy abban, hogy a jegybank ismét jelentősen leértékeli a forintot – a derültség szempontjából édesmindegy.

Különböző is, azt állítani egy népről, hogy pesszimista eléggé tudománytalannak tűnik. Lehet, hogy mi évek óta a pesszimizmusunkból élünk, mint veszteséges kereskedő a vásárnapi bezárásból?

Két mentsége lehet a Gallup kutatóinak: vagy nem látnak tovább a számok világánál, vagy nem szeretik az almat.

Mindkettő bocsánatos bűn...

Rafai Gábor

Fehér-tói madárhírek

A körtöltésnél didereg ám a Nagy-fekete hófödte tenyere, s a nádsűrű tóhoz bújik. Csak az öreg hollópár kering furcsán. Kavarogva röpülnek, „havat kérnek”, mondogatják a tanyák ablaklesei. Csöndes a januári tó széle, fáciányúk bujkálnak az ördögcsékér mögött, s lapulnak, mire a kékes rétiheja erre lebeg. Kedves vendég az orosz sztyeppék szép fehér madara, a hősármány. Kissólyom csap közéjük, magosban szóródnak szét a sármányok. A téli szürkességben mint mesebeli óriás hópihéek kavarognak, hullnak le a földre. Talán innen is nevük. A zsilipnél csobog a jég olvadt szívéen a víz, csillogó drágakő surran el: jégmadár halászott a razborákra.

Örökké vidám, fúrge ökörszemek bujkálnak, kíváncsian nézik a látogatót. A nád sűrűje most „mindenség” az apró madarak számára. Nádisármányok, barkócsinégék motoznak zörögve – karvaly suhan át a gátton, majd sapkát veri –, hirtelen megriadva, csilingelve hullanak a nád tövökre. Kékcinégék tornázva nyitogatják peték után a nádlevelek titkait, csillogó szemük fénye a remény. Most még csak elviselhető az élet, de ha jön a hófűvörös dermetség, a csontig ható fagyos vihar – bizony olyantájt a vakondváron több a karvaly tépte véres tollfoszlány... Az élet parancsa ez a madaraknál.

Csizmazia György

■ A derék Johann Strauss kitűnő zeneszerző, de az operett nem az ő műfaja. A Denevér kissé terjedős és hiányoznak belőle azok az ellenpontok, amik egy Lehár, vagy Kálmán operettet feszessé tesznek. A sznob bécsi urak és hölgyek kisdéd játéka hidegen hagyta volna a szegedi premierek nézőit is, ha Tóth János rendező nem gondoskodott volna jól irányzott gegekről. Ezek segítségével a kissé poros történet vérbeli játékká, igazi happeninggé elevenedett. Instrukciói nyomán minden szerepből „főszerep” lett.

Legjobb példa erre az Alfrédé, akiből Réti Csaba, piros fuszeliájában kissé hiányos toalettjében szenzációs pojiát formál. Teszi ezt olyan kedves profizmussal, mintha egy Chaplin-filmből idézték volna meg. A börtönőr szerepét, Lattyi harminc évvel ezelőtt klasszikus nagy feladattá emelte. Király Leventének és Rác Tibornak nincs könnyű dolga, mikor „tán inni és tán torogni” kell. A két remek művész kétféle figurát farag az egy éjszakra és az urak partnerévé emelkedő kisemberből. Míg Király a sligovicától elvárásolt csupaszív manó, addig Rác a magabiztos fickó, aki a szesztől és a birtokában levő kulcsoktól hatalmas erőt érez magában. Andrejcsik, a fogházigazgató újfent bebizonyíthatja, hogy remek színész. (Rádadásul, most énekelni valója is akad.) A zenélő sétapálca ölete talán Strauss urat is meglepte. Busa Tamás, Denevéreként, avagy Dr. Falke szerepében könnyedén és kellemmel hajítja csapdába a bálozókat. (Ő is remek színész! Az Anyeginben nem derült ki róla, hogy ilyen világfi is tud lenni). Vághelyi Gábor a tapasztalt urak méltóságával, kis kárörvendéssel, de mégis megbocsátóan viszonnyal az általa szervezett mulatság történéseire.

Orlovskyk mindig is talányos figurája volt az operettirodalomnak. Ezzel a zavarba-

A Denevér meg a többiek

Fotó: Nagy László

ejtő nadrágszereppel, énekesnő és rendező mindig is nehezen tudott valamit kezdeni. Tóth János remekül megkezdte a herceg „kétművészetek” problematikáját. Egy huszárvágással „kettéosztotta” a figurát. A második felvonásban még férfiként vodkázó főúr a darab végén szoknyában jelenik meg. Jelezve: minden ami történt, csak tréfa volt. Szonda Éva, szőke parókájában, izléses kosztümjében jóvágású fickó, nagyesztélyis hölgyként legalább ilyen csinos. No és nemcsak kiválóan énekel, de remekül csuklik, miután leitta magát a sárga földig. Bajtay Horváth Ágota cinikus mindentől megcsömörített Orlovskyt alakít, kiválóan veszi az akadályt, mikor a szopránnak kissé mélyen fekvő, „férfias” hangzásokat kell produkálni.

A primadonnák és bonvivánok a Denevéren nincsenek elkényeztetve. Az igazán nagy belépők, a viharos, feszültség-

gel teli szerelmi duettek itt nem jellemzőek. Marad tehát a finomság, a játékoság, a humor, ezekből építkezhetnek a művészek. Vámosy Éva Rosalindája hiteles paródia. Az írgylésre méltó külsejű művésznő (főként a magyar grófnő izgalmas kosztümjében) remekül bánik a szereppel. Folyton kikacsint ránk, nézőkre sugallván: ne higgyünk neki, hiszen csak ugrat minket. Szilágyi Erzsébet viszont bájos naivitá csinál Rosalindából, miközben könnyedén énekel ki a magas hangokat is. A frakkos szereprek termett, hősszerelmes habitusú M. Kontz Gábornak Eisenstein szerepében, most felszínes nőcsábászt kell játszania. Alakítása kellemes meglepetés. Kiderült róla, hogy kiváló humorérzéke van és úgy tud szökkenni székről asztalra, asztalról kanapéra, mint egy légtornász, miközben levegője is marad az éneklésre. Vajk György kellemesen, nyugisan csinálta végig az elő-

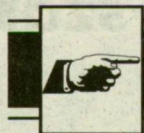
adást. Ő a megbízható, jólműködő művész, most sem okozott csalódást. Andódy Olga Idus szerepében szívből mókázik. Álpateikus sikongatásait és eredetien „túljátszott” jeleneteit nagy derűvel kísérté a közönség.

Az est fénypontja, a Denevér legkiválóbb szereplője Vajda Júlia. (Igaz, Strauss szereti Adélt, és ad neki lehetőséget, hogy megmutassa többféle képességét.) Vajda úgy tud énekelni, mint az igazi primadonnák s olyan szubrett, mint a legnagyobbak. (Csetlései-botlásai a Mágna Miska nagyszerű Mészáros Ágiját is eszünkbe juttatta.) A rendező nem kímélte az énekesnőt, meglehetősen kemény, „rekeszpróbáló” testhelyzetekbe kényszerítette. Hol a cipőjét kellett le és fel huzigálnia, hol pedig a fogházigazgató nyakában csúcsulve egyensúlyoznia. Énekében így is minden trilla a helyén maradt. A közönség is neki bravvózt a leghangosabban.

Molnár Zsuzsa kosztümjeiről már esett szó. Izgalmasnak, merésznek, a humor sem hiányzik belőlük. Bizarr színparosítás jellemezi őket. Legszelemből díszlet pedig a börtönőroda fala, amelyen nemcsak Ferenc Jóska képe lóg, de láthatatlan kezek Tóth János arcát is ráfirkálták. A zenekarnak Molnár László nyugodtabb, komótosabb tempót diktált, mint Koczka Ferenc, aki inkább a lendületet és a jókedvet érezte meg Strauss muzsikájában. Igazi (Dene)vérbeli játékot láthattunk a két premieren.

Pacsika Emilia

A Denevért legközelebb január 18-án, majd 24-én tűzi másorra a Szegedi Nemzeti Színház.

KÖZÉLETI NAPLO

MA

A SZOCIALISTA PÁRT irodáján (Tisza Lajos krt. 2-4. I. em. 123-as szoba) dr. Bálint János ingyenes jogi tanácsadást tart az érdeklődőknek, 15-16 óra között.

JOGSEGÉLYSZOLGÁLAT az SZDSZ Földvár utca 3. szám alatti irodájában, 16-17 óráig. Tartja dr. Pesti Gábor.

A MUNKÁSPÁRT tarján-petöfitelepi szervezete 17 óra-
kor taggyűlést tart a Csap utca 62. szám alatti párházban.

HOLNAP

KISS TAMÁS, a 3-as vá-

lasztókerület – Felsőváros – képviselője fogadóórát tart 17-18 óráig a Szilléri Sugárúti Általános Iskolában.

GILA FERENC, a 24-es választókerület (Petöfitelep, Bakó) képviselője fogadóórát tart 17 óráig a Lidice Téri Általános Iskolában.

MUNKAJOGI TANÁCSADÁST tart dr. Óvádi Judit, a KKDSZ (Közigazgatási és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete) megyei irodáján, a Bálint Sándor Művelődési Házban (Szeged, Temesvári krt. 42., tel.: 432-578, 433-213), délután 5 és 6 óra között.

Csabai rajzalbum

Rajzok Békéscsabáról címmel album jelent meg a békési megyeszékhelyen; a városi önkormányzat és a csabai Kner Nyomda gondozásában közreadott szép kötet Pataj Pál 32 rajzát tartalmazza. A rajzalbumban a képekkel párban egy-egy jeles értelmiségi – köztük Cseres Tibor író, Dedinszky Gyula néprajztudós lelkész, Féja Géza író, Gyöngyösi János egykori kisgazda miniszter, Haan Lajos pap-történész és Lipták Pál Kossuth-díjas könyvtáros, festő – Békéscsabáról szóló művéből vett idézet olvasható.

Tőkeszámlák - adókedvezményért

Az adó jogszabályok január elsejével úgy változtak, hogy az értékpapírvásárlás utáni adóhitel-kezdményt azok vehetik igénybe, akik a papírt brókercégnél vezetett tőkeszámlán tartják.

Budaházy Péter, az Argenta Top Bróker Rt. igazgatója elmondta: a cégnél egyelőre nem nyitottak tőkeszámlát, bár felkészültek az ezzel kapcsolatos teendőkre. A számlanyitást az Argentinál várhatóan néhány ezer forintba fog kerülni.

A tőkeszámlával kapcsolatos díjak minden bizonnyal brókercégenként eltérőek lesznek. Azok a cégek, akik sok ügyfélre számítnak, nyilván alacsonyabb díjakat számolnak fel, az exkluzív, minőségi szolgáltatásokra törekvők magasabbakat. A számlanyitási díján kívül számításba kell venni a tranzakciókért, a számlakivonatokért és bizonyos esetekben az APEH-nek készülő igazolásért felszámított összeget.

Lautner Bernadette, a Creditanstalt Értékpapír Rt. osztályvezető-helyettese közölte: az a néhány ügyfél, aki az év első napjaiban vételi megbízást adott a cégnek, tőkeszámlát nyitott. A Creditanstalt egyelőre nem számít fel díjat a tőkeszámla nyitásáért. Ügyfeleikkel november 1-je óta 5000 forintos díjjal keretszerződést kötnek, és ez feljogosít a tőkeszámla tartására is. Ez az összeg régi ügyfeleiket nem terheli. Elképzelhető, hogy a későbbiekben a Creditanstalt is felszámít költséget ügyfeleinek a tőkeszámla nyitásáért.

A brókercégeknél a héten megnyitották az első tőkeszámlákat. A cégek jelentős érdeklődésről számolnak be, bár az ügyfelek egyelőre inkább tájékozódnak. A cégek egy része még nem készült fel a tőkeszámlák vezetésére. A díjszabás feltételeinek kialakítása hosszabb folyamat lesz, mivel még nem tudni pontosan, mekkorák lesznek a költségek, illetve ezekhez mérten a szerződéskötések száma.

A Postabank Értékpapír Rt. jelentős érdeklődésről számolt be, de az első nyitokban még csak néhányan nyitottak náluk tőkeszámlát. A cég már decemberben kialakította ezzel kapcsolatos kondícióit, de lehetséges, hogy ezek a piac igyekei szerint változni fognak. A tőkeszámlanyitásért a bróker-cég 10 ezer forintot számít fel. Ehhez tranzakciónként 100-1000 forintos díj járul, az alacsonyabb összeget akkor fizeti az ügyfél, ha a Postabank Értékpapír Rt.-nél vásárolta az ügyletben szereplő értékpapírt.

A GiroCredit Értékpapír Rt.-nél már jelentkeznek érdeklődők, de a tőkeszámla-vezetés csak tíz nap múlva indulhat meg, amikor erre kész lesz a cég számítógéprendszer. Folyik a felkészülés a Budapest Értékpapír Rt.-nél, ahol várhatóan a jövő héten már lehet tőkeszámlát nyitni.

CSÖRÖG A WESTEL

Közérdekű problémáikat, észrevételeiket az elmúlt héten Hollósi Zsolttal oszthatták meg. Ezen a héten ügyeletes munkatársunk, Ódor József várja hívásaikat munkanapokon 8 és 10 óra között. Rádiótelefonunk száma: 06-60-327-784. Felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy Szegedről is mindegyik számot tárcsázni kell. Ha ötletük van Fekete pont című rovatunk számára, kérjük, ugyanitt tudassák velünk.

■ T. É. szerint nemcsak a Centrum Áruház mögötti nagy telket, hanem a Püspök utcai üres telket is be kellett volna venni. Az Rt. monopolhelyzetével visszaél, ráadásul a szolgáltatási szerződést sem tartotta be azzal, hogy nem jelentette be 90 nappal korábban a díjemelést.

A Kábeltévé Rt. csatornacsomagjainak összetétele. Az alapcsomagba a Duna-Tv nem tartozik, de kellett volna venni. Az Rt. monopolhelyzetével visszaél, ráadásul a szolgáltatási szerződést sem tartotta be azzal, hogy nem jelentette be 90 nappal korábban a díjemelést.